

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Obo/12/2019
Identifikačné číslo spisu: 1094899946
Dátum vydania rozhodnutia: 14.05.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Andrea Moravčíková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1094899946.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Anny Markovej a JUDr. Ivany Nemčekovej, v spore žalobcu: DOLPHINS CORPORATION Ltd., 1st Floor, Suite 13, Oliaji Trade Centre, Francis Rachel Street, Victoria, Mahe Seychelles, právne zastúpený: VRBA & PARTNERS s.r.o., Sliezska 9, 831 03 Bratislava, IČO: 35 918 225, proti žalovaným: 1/ O.. C. P., trvale bytom A. J. XX, XXX XX R., právne zastúpený: JUDr. Július Jánošík, advokát, Klincova ul. č. 35, 821 08 Bratislava, 2/ Poľnohospodárske podielnicke družstvo Lekér - v likvidácii, Hronovce 935 61, IČO: 17 639 921 (ex offio výmaz z obchodného registra ku dňu 18.9.2019), o zaplatenie 159.693,99 Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. Z-2-44Cb/469/1994-619 zo dňa 20.6.2019, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. Z-2-44Cb/469/1994-619 zo dňa 20.6.2019 p o t v r d z u j e vo výrokoch III., V., VI. a VII.

II. Žalobca m á proti žalovanému 1/ n á r o k na náhradu trov odvolacieho konania.

III. Odvolanie žalovaného 1/ voči výrokom I., II. a IV. napadnutého rozsudku o d m i e t a.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. Z-2-44Cb/469/1994-619 zo dňa 20.6.2019 rozhodol tak, že v prvom výroku konanie o žalobe voči žalovanému 2/ zastavil. Druhým výrokom priznal žalovanému 2/ nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi vo výške 100 %. Tretím výrokom rozhodol, že žalovaný 1/ je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 108.339,46 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 10,75 % ročne zo sumy 108.339,46 Eur od 1.12.1995 až do zaplatenia. Vo výroku IV. vo zvyšnej časti súd konanie zastavil. Vo výroku V. priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v konaní o žalobe voči žalovanému 1/ vo výške 35,68 %. Vo výroku VI. vzájomný návrh žalovaného 1/ zo dňa 22.9.2003 zamietol. Výrokom VII. priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania o vzájomnom návrhu žalovaného 1/ voči žalovanému 1/ vo výške 100 %.

2. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, že žalobou zo dňa 12.5.1994 sa pôvodný

žalobca Všeobecná úverová banka, a. s., pobočka Levice, IČO 31 320 155 (ďalej len „VÚB“), domáhal voči žalovanému 1/ a 2/ zaplata sumy 4.810.941,- SK /159.693,99 Eur/ s príslušenstvom titulom vrátenia poskytnutého úveru a príslušenstva.

3. Pôvodný žalobca poskytol žalovanému 1/ strednodobý rozvojový úver na nákup hráškového kombajnu FMC Model 879 a na náklady spojené s obstaraním investičného majetku úverovou zmluvou č. II S-SP 31/1992 zo dňa 25.06.1992 (ďalej ako „úverová zmluva“), vo výške 4.100.000,- Kčs. Úverová zmluva bola menená a doplnená jej neskoršími dodatkami; dodatkom č. 1 zo dňa 21.09.1991, ktorý bol uzatvorený v súvislosti so zmenou úrokovej sadzby a zmenou znenia čl. V, bodu 7a úverovej zmluvy a dodatkom č. 2 zo dňa 30.11.1992, uzatvoreným v súvislosti so zmenou splácania úveru. Úver bol čerpaný bezhotovostnou formou na základe faktúry a bol čerpaný na úverovom účte č. 342-83449-152. Žalovaný 1/ sa zaviazal úver splácať v ročných splátkach tak, že v roku 1992 uhradí sumu 400.000,- Kčs, v roku 1993 sumu 1.112.000,- Kčs, v roku 1994 sumu 1.212.000,- Kčs a v roku 1995 sumu 1.376.000,- Kčs. Všetky splátky úveru sa žalovaný 1/ zaviazal splácať vždy k 30.11. príslušného roka. Žalovaný 1/ nevykonal prvú splátku v súlade s dohodnutým splátkovým kalendárom a dňa 24.11.1992 požiadal o prolongáciu splátky v roku 1992 na rok 1993. Jeho žiadosti pôvodný žalobca dňa 30.11.1992 vyhovel. Žalovaný 1/ však vykonal len čiastočnú úhradu splátky dňa 4.1.1993 vo výške 50.000,- Kčs a dňa 30.11.1993 vo výške 121.700,- Kčs. Žalovaný 1/ tak bol v omeškaní s 2 splátkami vo výške 1.340.300,- Kčs, na základe čoho pôvodný žalobca v súlade s článkom V bodom 7 úverovej zmluvy pristúpil k zosplateniu celého zostatku úveru spolu s úrokmi a poplatkami. Žalovaný 1/ svoj dlh voči pôvodnému žalobcovi nesplácal aj napriek vzájomným dohovorom a upomienkam. Do výšky ručenia, t. j. do výšky 1.548.767,- Sk bol na plnenie záväzku vyzvaný aj žalovaný 2/ ako ručiteľ, ktorý na výzvu pôvodného žalobcu na plnenie takisto nereagoval. Celkový dlh žalovaného 1/, za ktorý ručil žalovaný 2/ do výšky 1.548.767,- Sk, k 30.9.1994 voči pôvodnému žalobcovi predstavoval sumu vo výške 4.810.941,- Sk. Preto pôvodný žalobca žiadal, aby súd vydal rozsudok, ktorým zaviazže žalovaného 1/ a žalovaného 2/, aby zaplatili žalobcovi z titulu poskytnutého úveru a ručiteľskej listiny sumu 4.810.941,-Sk, ktorá pozostávala z neuhradeného zostatku úveru vo výške 3.928.300,-Sk, úrokov a poplatkov na úverovom a bežnom účte vo výške 758.074,- Sk, úroky a poplatky od 1.10.1994 až do zaplata celého dlhu, úroky z omeškania vo výške 30 % z dlžnej čiastky ku dňu zaplata celého dlhu, ako aj trovy konania a to všetko do 15 dní odo dňa doručenia rozsudku s tým, že žalovaný 2/ je povinný plniť do výšky 1.548.767,- Sk. Následne žalobný petit počas konania niekoľkokrát upravoval.

4. Žalovaný 1/ si titulom vzájomného návrhu voči žalovanému nároku pôvodného žalobcu uplatnil nárok na náhradu škody vo výške 6.716.000,- Sk spolu s úrokom z omeškania vo výške 17,60 % ročne z uvedenej sumy odo dňa predaja stroja do zaplata, pričom požadoval tiež nahradiť trovy právneho zastúpenia.

5. V podaní zo dňa 22.9.2003 žalovaný 1/ navrhol súdu alternatívny petit v znení, „aby súd schválil zmier medzi stranami sporu, a to pôvodného žalobcu a žalovaného 1/ tak, že voči sebe navzájom nemajú žiadne pohľadávky a žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania, resp. alternatívne, 2/ aby súd žalobu pôvodného žalobcu voči žalovanému 1/ v celom rozsahu zamietol a zaviazal pôvodného žalobcu k náhrade trov konania žalovaného 1/.“

6. K vzájomnému návrhu žalovaného 1/ sa vyjadril žalobca písomným podaním zo dňa 3.11.2003, a poukázal na čl. III bod 1 písm. b) záložnej zmluvy podľa ktorého, ak dlžník poruší podmienky dohodnuté v úverovej zmluve č. II S- SP 31/1992, najmä ak sa nebudú úvery založené touto úverovou zmluvou splácať v dohodnutých termínoch, pristúpi záložný veriteľ k uplatneniu záložného práva nasledovne: po predchádzajúcom upozornení predá založený majetok. Žalobca v kontexte uvedeného článku záložnej zmluvy uviedol, že žalovaný 1/ si svoje zmluvné povinnosti voči žalobcovi neplnil, a preto žalobca pristúpil k realizácii záložného práva s úmyslom uspokojiť svoju pohľadávku voči žalovanému 1/. Oznámenie o uplatnení záložného práva bolo žalovanému doručené dňa 7.8.1995 a cena predávaného zálohu bola určená znaleckým posudkom na sumu 517.000,- Sk (cena s daňou). Predaj zálohu sa uskutočnil formou verejnej dražby, pričom predmet zálohu bol predaný za vyvolávaciu cenu 600.000,- Sk, o ktorú bola následne ponížená pohľadávka žalovaného 1/ (príslušenstvo). V písomnom

vyjadrení žalobca súčasne namietol premlčanie žalovaným 1/ uplatneného vzájomného nároku. Mal za to, že subjektívna dvojročná premlčacia lehota pri nároku na náhradu škody začne plynúť odo dňa, kedy sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá. Predmet zálohu bol vydražený dňa 17.10.1995 na verejnej dražbe. O skutočnosti, že bola ponížená pohľadávka sa žalovaný 1/ mal možnosť dozvedieť taktiež z pravidelne zasielaných výpisov z účtov. Z listu žalovaného 1/ zo dňa 21.4.1997, adresovaného Krajskému súdu v Bratislave je zrejmé, že žalovaný 1/ o realizácii záložného práva jednoznačne vedel. Vzhľadom na uvedené, pôvodný žalobca navrhol, aby súd vzájomný návrh žalovaného 1/ zamietol.

7. Písomným podaním zo dňa 18.11.2003, pôvodný žalobca vzal späť svoj návrh na začatie konania voči žalovanému 2/ a žiadal, aby súd konanie voči žalovanému 2/ z tohto titulu zastavil. Na pojednávaní dňa 11.12.2003 súd vyzval žalovaného 1/ aby sa vyjadril, či súhlasí so späťvzatím žaloby voči žalovanému 2/, pričom žalovaný 1/ so späťvzatím žaloby nesúhlasil.

8. Písomným podaním zo dňa 11.10.2005 pôvodný žalobca informoval súd, že na základe Zmluvy o postúpení pohľadávky vo forme notárskej zápisnice zo dňa 7.1.2004 postúpil pohľadávku, ktorá je predmetom tohto konania na postupníka: GFR, s.r.o., Leškova ul. č. 16, 811 04 Bratislava, IČO: 35 800 054 (ďalej ako „GFR“). Na základe uvedenej skutočnosti zároveň požiadal konajúci súd, aby pripustil zmenu strany sporu na strane žalobcu tak, že namiesto pôvodného žalobcu sa novou stranou sporu na strane žalobcu stane GFR. Uznesením Z-2-44/469/94-240 zo dňa 8.11.2005 súd pripustil, aby na strane žalobcu vystúpil pôvodný žalobca a na jeho miesto vstúpila spoločnosť GFR, s.r.o. Lešková 16, Bratislava, IČO: 35 800 054. Toto rozhodnutie bolo zrušené rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „NSSR alebo najvyšší súd“) č. k. 3Obo/115/07-254 zo dňa 27.6.2007 z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia a nevykonania navrhovaných dôkazov. O zmene účastníka následne opätovne rozhodol Krajský súd v Bratislave rozhodnutím č. k. Z-2-44Cb/469/94-257 zo dňa 19.7.2007 v znení opravného uznesenia Z-2-44/469/94-282 zo dňa 28.9.2007, pripustil zmenu žalobcu tak, aby do konania vstúpila spoločnosť GFR, s.r.o. Lešková 16, 811 04 Bratislava, IČO 35 800 054. O odvolaní rozhodol najvyšší súd uznesením č. k. 3Obo/241/2007-286 zo dňa 10. marca 2008 tak, že napadnuté rozhodnutie potvrdil ako vecne správne.

9. Uznesením č. k. Z-2-44/469/94-306 zo dňa 17.8.2008 súd prvej inštancie pripustil, aby na strane žalobcu vystúpila z konania spoločnosť GFR, s.r.o., a na jej miesto do konania vstúpila spoločnosť D&I Consulting Limited, 29 Juliana Close, London N2 OTJ, IČO 48 677 34, Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska. Najvyšší súd SR uznesením č. k. 3Obo/141/2008-311 zo dňa 28.10.2008 napadnuté uznesenie potvrdil ako vecne správne.

10. Uznesením č. k. Z-2-44Cb/469/94-380 zo dňa 4.3.2010 súd prvej inštancie pripustil zmenu na strane žalobcu tak, že z konania vystúpil D&I Consulting Limited a na jeho miesto na strane žalobcu nastúpil DOLPHINS CORPORATION LTD., ako nový žalobca.

11. Podaním zo dňa 3.11.2011 likvidátor žalovaného 2/ informoval súd, že uznesením Okresného súdu Nitra č. k. 32K/31/2011-122 zo dňa 22.9.2011 bol vyhlásený konkurz na majetok žalovaného 2/. Následne správca konkurznej podstaty podaním zo dňa 25.1.2012 oznámil súdu, že nesúhlasí s pokračovaním v spore so žalovaným 2/. Uznesením č. k. 32K/31/2011-666 zo dňa 12.09.2018 súd konkurz na majetok žalovaného 2/ zrušil po splnení konečného rozvrhu výťažku.

12. Podaním zo dňa 19.2.2019 žalobca uviedol súdu, že po odrátaní sumy získanej žalobcom z výťažku zo speňaženia majetku žalovaného 2/ v konkurze berie žalobu v zodpovedajúcej časti 2.139,86 Eur späť, a v tejto časti žiada konanie voči žalovanému 1/ zastaviť, pričom naďalej trvá na podanej žalobe vo vzťahu k žalovanému 1/ v zostávajúcej časti. Voči žalovanému 2/ zobral žalobu späť a žiadal zastaviť konanie voči žalovanému 2/, bez priznania náhrady trov konania žalovanému 2/. Žiadal, aby súd vo vzťahu k žalovanému 1/ vydal nasledovný rozsudok: „Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 108.339,46 Eur, úroky z omeškania vo výške 10,75 % p.a. zo sumy 108.339,46 Eur od 1.12.1995 do zaplatenia. Žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi trovy konania pozostávajúce zo súdneho poplatku a trov právneho zastúpenia“.

13. Súd prvej inštancie za sporné medzi stranami považoval to, či došlo k platnému uzavretiu úverovej zmluvy vrátane jej dodatkov, či došlo k poskytnutiu úveru v súlade s podmienkami úverovej zmluvy, či výkon záložného práva žalovaného 1/ bol v súlade s podmienkami dohodnutými v záložnej zmluve, či výška výťažku z dražby, ako aj cena predmetu zálohu určená znaleckým posudkom predloženým žalobcom, nebola neprimerane nízka. Sporným bol aj nárok na náhradu škody, uplatnený žalovaným 1/ v rámci vzájomného návrhu zo dňa 22.09.2003, vo vzťahu ku ktorému žalobca v konaní uplatnil námietku premlčania.

14. Súd vo veci nevykonal stranami sporu navrhované vypočutie svedka bývalého riaditeľa pobočky VÚB, a.s. v Leviciach, O. E. T., vypočutie likvidátora žalovaného 2/, ako ani znalecké dokazovanie za účelom zistenia hodnoty stroja - hráškového kombajnu v čase jeho odpredaja, nakoľko vykonanie týchto dôkazov považoval za nadbytočné a nevhodné.

15. Vzhľadom na späťvzatie žaloby voči žalovanému 2/ konanie o žalobe voči nemu v súlade s ust. § 145 ods. 1 CSP zastavil a podľa ust. § 256 ods. 1 CSP priznal žalovanému 2/ voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

16. Na základe vykonaného dokazovania dospel súd prvej inštancie k záveru, že žalobný nárok žalobcu je v celom rozsahu dôvodný (výrok č. III.), keď si prejudiciálne ustálil skutočnosť, že úverová zmluva, ktorú strany sporu (pôvodný žalobca ako veriteľ a žalovaný 1/ ako dlžník) dňa 25.06.1992 uzavreli, je platným záväzkovým vzťahom v zmysle ust. § 497 a nasl. Obchodného zákonníka. Úverová zmluva obsahuje všetky podstatné náležitosti vyžadované zákonom pre uvedený zmluvný typ. Na tomto základe pôvodný žalobca poskytol žalovanému 1/ úver v zmluvne dohodnutej výške, ktorý sa žalovaný 1/ zaviazal v súlade s podmienkami úverovej zmluvy riadne a včas splatiť.

17. Neopodstatnená bola námietka žalovaného 1/, že finančné prostriedky z úverovej zmluvy mu zo strany pôvodného žalobcu neboli nikdy vyplatené, ale tieto boli vyplatené na účet tretieho subjektu. Priamo z obsahu úverovej zmluvy vyplýva dohoda účastníkov, že finančné prostriedky z úveru budú čerpané z úverového účtu na základe predloženej faktúry s tým, že žalovaný 1/ splnomocnil pobočku k vykonávaniu bankových operácií na uvedenom účte. Pôvodný žalobca v súlade s týmto dojednaním zmluvných strán obsiahnutým v úverovej zmluve aj postupoval a prostriedky z úveru uvoľnil v prospech žalovaným 1/ uvedeného bankového účtu.

18. Námietka, že účelom úveru malo byť zabezpečenie financovania kúpy stroja pre žalovaného 2/, ktorý tento stroj užíval a mal byť zodpovedný za riadne splatenie úveru, tiež neobstála. Žalovaný 2/ nebol zmluvnou stranou úverovej zmluvy, bol ručiteľom pohľadávky pôvodného žalobcu do výšky ručenia 1.548.767,- Sk (51.409,65 Eur). Nebola preukázaná dohoda medzi žalovanými o prevzatí dlhu, ani súhlas veriteľa - pôvodného žalobcu so zmenou v osobe dlžníka. Pokiaľ žalovaný 1/ poukazoval na dohodu zo dňa 4.5.1992 a jej Dodatok č. 1 zo dňa 25.6.1992, ktoré uzavrel so žalovaným 2/, nedošlo tým k dohode o prevzatí dlhu, či prístupí k dlhu žalovaného 1/ voči pôvodnému žalobcovi podľa ust. § 531 Občianskeho zákonníka.

19. Neplatnosť úverovej zmluvy z dôvodu, že úverovú zmluvu uzavrel za VÚB, a.s. riaditeľ pobočky v Leviciach O. E. T., pričom predmetná pobočka ako odštepny závod a jej riaditeľ boli do obchodného registra zapísaní až 17.7.1992, taktiež nebola opodstatnená. Riaditeľ pobočky pôvodného žalobcu VÚB, a.s. bol oprávnený v mene pôvodného žalobcu robiť všetky právne úkony týkajúce sa organizačnej zložky - pobočky VÚB, a.s. v Leviciach, a teda aj uzavrieť v mene VÚB, a.s. ako veriteľa predmetnú úverovú zmluvu.

20. K námietke týkajúcej sa výkonu záložného práva pôvodného žalobcu k predmetu zálohu - hráškovému kombajnu, súd prvej inštancie uviedol, že je zrejmé, že pôvodný žalobca žalovaného 1/ riadne upozornil písomnou výzvou o začatí výkonu záložného práva predajom predmetu zálohu.

21. Na námietky žalovaného 1/ týkajúce sa výšky výťažku z predaja stroja dosiahnutého jeho vydražením rovnako nebolo možné prihliadnúť, tu s odkazom na vykonané znalecké dokazovanie. Žalovaný 1/ nepredložil žiadne dôkazy, že znalcom odhadnutá cena predaného zálohu je neprímerane nízka, súd tak nevyhoviel jeho návrhu na ustanovenie znalca za účelom vyhotovenia nového znaleckého posudku.

22. K tvrdenej nemožnosti plnenia záväzku vyplývajúceho mu voči žalobcovi z úverovej zmluvy tým, že došlo k zastaveniu činnosti hlavného odberateľa hrášku Cukrovar Pohronský Ruskov, súd prvej inštancie uzavrel, že žalovaný 1/ nepreukázal okolnosti, ktoré by nastali až dodatočne, po vzniku záväzku žalovaného 1/ voči žalobcovi, vyplývajúceho z úverovej zmluvy, bezprostredne by súviseli s plnením tohto záväzku a v príčinnej súvislosti, s ktorými by sa plnenie uvedeného záväzku žalovaného 1/ stalo nemožným.

23. Žalobou zo dňa 12.10.1994 požadoval žalobca zaplatenie zosplatneného poskytnutého úveru, v sume špecifikovanej v dlžnej istine, bežných úrokoch a poplatkoch, teda ako nárok z úverovej zmluvy. Následne, po podaní žaloby došlo podľa žalovaného 1/ k doručeniu listu zo strany žalobcu označeného ako Odstúpenie od úverovej zmluvy, datované dňa 14.11.1995, t. j. po podaní žaloby. Žalovaný 1/ z toho dovodil, že nárok žalobcu je potrebné posudzovať ako nárok z bezdôvodného obohatenia. K uvedenému mal súd prvej inštancie za preukázané, že pôvodný žalobca listom zo dňa 14.11.1995 platne odstúpil od úverovej zmluvy z dôvodu omeškania žalovaného 1/ s platením dvoch po sebe nasledujúcich úverových splátok v dohodnutom termíne. Súčasne v liste označenom ako Odstúpenie od úverovej zmluvy bol vyzvaný na zaplatenie dlžnej sumy v lehote 1 mesiaca od doručenia odstúpenia. Súd prvej inštancie konštatoval o platnosti úverovej zmluvy, o preukázaní omeškania žalovaného 1/ s úhradou viac ako dvoch po sebe idúcich splátok úveru, ako aj na základe vykonaného platného odstúpenia žalobcu od úverovej zmluvy listom zo dňa 14.11.1995, že došlo k zániku úverovej zmluvy ku dňu doručenia odstúpenia žalovanému 1/. Uviedol, že v dôsledku odstúpenia od zmluvy zanikajú všetky práva a povinnosti strán zo zmluvy, plnenie poskytnuté pred odstúpením od zmluvy sú strany povinné si vrátiť (§ 351) avšak toto plnenie sa nestáva bezdôvodným obohatením, ale ide o vrátenie zmluvného plnenia.

24. Na pojednávaní konanom dňa 25.5.2011, súd prvej inštancie za prítomnosti všetkých strán sporu pripustil v zmysle ust. § 95 OSP zmenu petitu žaloby uplatnenú žalobcom v podaní zo dňa 9.9.2009, upravenú na pojednávaní do výšky úroku z omeškania a to tak, že „Žalovaní 1/ a 2/ sú povinní zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne istinu vo výške 110.479,32 eur (3.328.300,- Sk), úroky z omeškania vo výške 10,75 % ročne zo sumy 110.479,32 eur od 1.12.1995 do zaplatenia s tým, že žalovaný 2/ je povinný plniť do výšky 51.409,65 eur (1.548.767,- Sk). Vo zvyšnej časti súd konanie zastavuje. Žalovaní sú povinní spoločne a nerozdielne nahradiť žalobcovi trovy konania pozostávajúce zo súdneho poplatku a trov právneho zastúpenia.“ Súčasne súd prvej inštancie na uvedenom pojednávaní v súlade s ust. § 96 OSP rozhodol aj o čiastočnom späťvzati žaloby uplatnenej žalobcom v podaní zo dňa 9.9.2009. Predmetnou zmenou žaloby a čiastočným späťvzatím zo strany žalobcu (podanie zo dňa 9.9.2009), o ktorých oboch návrhoch súd rozhodol na pojednávaní konanom dňa 25.5.2011 si žalobca uplatnil voči žalovanému len zaplatenie sumy poskytnutej istiny úveru vo výške 4.100.000,- Sk (136.095,067 eur), od ktorej sumy odrátať žalobcom dve uhradené splátky v celkovej sume 171.700,- Sk (5.699,39 eur) ako aj sumu, za ktorú došlo na verejnej dražbe k odpredaju zálohu vo výške 600.000,- Sk (19.916,35 eur) a v časti úrokov z omeškania netrval na zmluvne dohodnutom úroku z omeškania vo výške 31 %, avšak už len na výške 10,75 % ročne.

25. Podaním zo dňa 19.2.2019, žalobca vzal voči žalovanému 1/ žalobu späť ešte v časti istiny vo výške 2.139,86 eur (suma získaná v konkurze voči žalovanému 2/). O späťvzati tejto časti istiny súd rozhodol vo výroku IV. napadnutého rozsudku.

26. Súd prvej inštancie skonštatoval, že návrh žalobcu titulom vrátenia zmluvného plnenia vo výške uplatnenej žalobcom, ktorú žalovaný 1/ neurobil spornou, čo sa týka istiny, a ani zmluvných úrokov a poplatkov (od ktorých zaplatenia však žalobca upustil) je dôvodný, a preto súd prvej inštancie zaviazal žalovaného 1/ na zaplatenie sumy vo výške 108.339,46 Eur žalobcovi.

27. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že návrh žalobcu (v rozsahu zodpovedajúcom čiastočnému späťvzatiu návrhu zo strany žalobcu zo dňa 19.2.2019) je voči žalovanému 1/ v celom rozsahu dôvodný, nakoľko žalobca preukázal uplatnenú pohľadávku a jej príslušenstvo čo do dôvodu aj výšky.

28. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 a 2 CSP. Žalobca bol po zohľadnení čiastočných späťvzatií úspešný v konaní o zaplatenie 108.339,46 Eur, bol teda úspešný v pomere 67,84 % a neúspešný v pomere 32,16 %. Žalobca bol v konaní úspešný na 35,68 %, preto žalobcovi ako strane v spore úspešnej v uvedenom rozsahu, patrí náhrada trov konania v tomto rozsahu voči žalovanému 1/.

29. Žalovaný podaním zo dňa 22.09.2003 uplatnil proti žalobnému návrhu žalobcu vzájomný návrh na zaplatenie sumy 6.716.000,- Sk (222.930,36 Eur) z titulu náhrady škody pozostávajúcej zo strateného výnosu vo výške 3.600.000,- Sk (119.498,11 Eur) a rozdielu z hodnoty stroja 4.100.000,- Sk (136.095,07 Eur) po odpočítaní 6 %-nej amortizácie vo výške 984.000,- Sk (32.662,82 Eur), t. j. sumy 3.116.000,- Sk (103.432,25 Eur). Tu žalobca vzniesol námietku premlčania nároku, ktorou sa súd s prihliadnutím na procesné zásady civilného sporového konania, predovšetkým zásadu hospodárnosti konania, zaoberal primárne. Poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn 3MCdo/40/2012 zo dňa 27.4.2012, posudzujúc premlčanie podľa ustanovení Občianskeho zákonníka. Oznámenie o uplatnení záložného práva bolo žalovanému 1/ doručené dňa 7.8.1995, žalovaný 1/ mal možnosť sa na dražbe zúčastniť a získať informáciu o jej výsledku, rovnako tak mohol urobiť aj kedykoľvek po uskutočnení dražby. Predaj zálohu sa uskutočnil formou dražby dňa 17.10.1995, pričom z písomného vyjadrenia žalovaného 1/ zo dňa 21.4.1997 vyplýva, že žalovaný 1/ mal vedomosť o tom, že na dražbe dňa 17.10.1995 došlo k vydraženiu zálohu. Žalovaný vedomosť o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá mohol získať, pokiaľ by dôsledne uplatňoval a bránil svoje práva už dňa 17.10.1995 ako záložca svojou účasťou na dražbe. Súd poukázal na ust. §106 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa však aj v prípade, ak sa poškodený o škodu nedozvie, právo na náhradu škody premlčí za tri roky odo dňa, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla. Za udalosť, z ktorej mala uplatnená škoda vzniknúť, žalovaný 1/ označil dražbu, ktorá bola realizovaná dňa 17.10.1995. Objektívna premlčacia doba v zmysle ust. § 106 ods. 2 Občianskeho zákonníka teda uplynula dňom 17.10.1998. Tvrdenie, že škoda, ktorej náhradu si žalovaný 1/ nárokuje, mala byť v danom prípade spôsobená žalobcom úmyselne, žalovaný 1/ nepreukázal. Súd prvej inštancie zohľadnil námietku premlčania nároku na náhradu škody, uplatneného v rámci vzájomného návrhu žalovaného 1/ a s poukazom na znenie ust. § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka vzájomný návrh žalovaného zo dňa 22.09.2003 v celom rozsahu zamietol vo výroku VI. napadnutého rozsudku. Hoci na pojednávaní konanom dňa 6.7.2011 súd prvej inštancie uznesením vylúčil vzájomný návrh na samostatné konanie, keďže išlo o uznesenie, ktorým sa upravuje vedenie konania, prvoinštančný súd na pojednávaní konanom dňa 20.6.2019 predmetné uznesenie v zmysle § 237 ods. 2 CSP zrušil a rozhodol aj o vzájomnom návrhu žalovaného 1/. O nároku na náhradu trov konania v súvislosti so vzájomným návrhom súd rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 CSP.

30. Proti rozsudku súdu prvej inštancie vo všetkých jeho výrokoch podal odvolanie žalovaný 1/ (ďalej aj „odvolateľ“) podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b/ CSP, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, podľa ust. § 365 ods. 1 písm. d/ CSP, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

31. Súdu prvej inštancie vytýka, že nesprávne postupoval v súvislosti so vzájomným návrhom zo dňa 22.9.2003, ktorý bol vylúčený na osobitné konanie uznesením vyhláseným na pojednávaní dňa 6.7.2011, pričom sa v samostatnom konaní o ňom nepojednávalo. Súd prvej inštancie pred vyhlásením rozsudku uznesením zrušil uvedené uznesenie o vylúčení vzájomného nároku na samostatné konanie, čím odňal žalovanému možnosť konať pred súdom, keďže bol vzájomný návrh vylúčený na iné konanie, a v tomto konaní neboli po danom uznesení predkladané dôkazy ani argumenty preukazujúce jeho dôvodnosť.

32. Súd prvej inštancie sa nesprávne vysporiadal so vzájomným návrhom, keď ho zamietol pre

premlčanie, pretože ho posudzoval nesprávne podľa ustanovení občianskeho práva, hoci ide o obchodnoprávny nárok. Poukazuje na to, že súdom prvej inštancie uvedený judikát sp. zn. 3MCdo/40/2012 nesprávne použil, keďže ten upravuje situáciu, kde obchodnoprávna zmluva nebola uzatvorená, avšak v posudzovanom spore obchodnoprávna zmluva uzatvorená bola, a preto sa mal vzťah spravovať obchodným právom. Odvolateľ sa domnieva, že ak by bol právny vzťah správne posúdený ako obchodnoprávny, tak by bol vzájomný návrh započítaný voči hlavnému nároku, čím by ho ponížil.

33. V odvolaní na záver uviedol, že súd prvej inštancie mu odňal možnosť konať pred súdom, keď si pripojil po skončení dokazovania konanie o vylúčenom vzájomnom návrhu späť, nesprávne právne vec posúdil, keď tvrdil, že vzájomný návrh je občianskoprávnym nárokom a konanie má inú vadu, keďže bolo znemožnené započítanie nárokov. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

34. K odvolaniu žalovaného 1/ sa písomne vyjadril žalobca, ktorý mal za to, že v priebehu konania, predtým, než došlo k vylúčeniu vzájomného návrhu žalovaného 1/ na samostatné konanie, bol tento prejednaný a vyjadril sa k nemu podaním zo dňa 3.11.2003, v ktorom namietal premlčanie uplatneného vzájomného nároku. Žalovaný 1/ mal možnosť v priebehu konania, pred tým, než došlo k vylúčeniu vzájomného návrhu na samostatné konanie, predkladať dôkazy a vyjadrenia. Postupom súdu mu nebola odňatá možnosť konať pred súdom, má za to, že odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP nie je daný. Stotožňuje sa s názorom súdu prvej inštancie, ktorý správne posúdil premlčanie vzájomného nároku podľa ust. Občianskeho zákonníka, ktoré v priebehu konania žalovaný 1/ ani nerozporoval. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

35. V replike sa žalovaný 1/ vyjadril k otázkam zrušenia uznesenia o vylúčení vzájomného návrhu na samostatné konanie a premlčaniu vzájomného návrhu. Uviedol, že nepredkladal ďalšie dôkazy týkajúce sa vzájomného návrhu, keďže tento nárok už nebol predmetom konania sp. zn. Z-2-44Cb/469/1994. Takéto dôkazy sa chystal predložiť, keby súd konal v osobitnom konaní. Žalovaný 1/ navrhoval vykonanie znaleckého dokazovania a v konaní o vzájomnom návrhu, keby bývalo pokračovalo, by si zabezpečil súkromný znalecký posudok. Právoplatné uznesenia, vrátane uznesení o vylúčení veci na samostatné konanie, sú pre každého aj súd záväzné. Vzájomný návrh mal byť po vylúčení na samostatné konanie pridelený inému senátu. Súd prvej inštancie odignoroval postup, ktorý mal dodržať pre spojenie vecí daný § 166 zák. č. 160/2015 Z. z. K premlčaniu uviedol, že sa v danom prípade jednalo o obchodnoprávny vzťah plniaci potreby podnikateľov, zo systému zmlúv, ktoré boli prepojené. Keďže prvá zmluva (o úvere) bola obchodnoprávna, tak všetky nasledujúce zmluvy vzhľadom na ich povahu boli obchodnoprávne.

36. V duplike žalobca zotrval na svojich skorších vyjadreniach. Pokiaľ by žalovaný 1/ disponoval akýmkoľvek ďalšími dôkazmi, bol by tieto predložil v rámci konania a nemusel čakať, kým súd prvej inštancie vylúči jeho vzájomný návrh na samostatné konanie. Ohľadom premlčania vzájomného návrhu sa žalobca stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že i napriek skutočnosti, že úverová zmluva a záložná zmluva sú prepojené zmluvy, nemožno záložnú zmluvu zo dňa 25.6.1992 posudzovať ako obchodnoprávnu zmluvu. Uvedená zmluva sa spravuje výlučne ustanoveniami Občianskeho zákonníka.

37. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „odvolací súd“), po prejednaní odvolania v rozsahu a z dôvodov v ňom uvedených, viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (ust. § 379, § 380 ods. 1 a § 383 CSP), bez nariadenia pojednávania (ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario) dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného 1/ nie je možné vyhovieť.

38. Úvodom najvyšší súd uvádza, že je funkčne príslušný na prejednanie odvolaní proti rozsudkom krajských súdov, ktoré vo veci konali a rozhodovali ako sudy prvej inštancie. Uvedené platí napriek skutočnosti, že právna úprava Civilného sporového poriadku účinného od 1. júla 2016 výslovne neupravuje funkčnú príslušnosť najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu proti rozhodnutiam krajských súdov ako súdov prvej inštancie na rozdiel od právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 (viď ustanovenie § 10 ods. 2 OSP) s výnimkou konania

o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach (viď ustanovenie § 31 ods. 2 CSP). V tejto súvislosti je potrebné vychádzať z prechodného ustanovenia § 470 ods. 4 CSP, v zmysle ktorého konania začaté do 30. júna 2016 na vecne, miestne, kauzálne a funkčne príslušnom súde podľa predpisov účinných do 30. júna 2016 dokončia súdy, na ktorých sa konanie začalo.

Uvedené znamená, že konanie, ktoré sa začalo do 30. júna 2016 na krajskom súde ako súde prvej inštancie, sa na tomto súde dokončí podľa Civilného sporového poriadku. Táto istá zásada platí aj pre štádium odvolacieho konania, že pokiaľ podľa právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 o odvolaniach proti rozhodnutiam krajských súdov ako súdov prvej inštancie rozhodoval najvyšší súd, tak je najvyšší súd odvolacím súdom vo veciach, v ktorých koná a rozhoduje krajský súd ako súd prvej inštancie, aj podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016. Zároveň tento záver vyplýva aj z aplikácie čl. 4 Základných zásad, na ktorých je Civilný sporový poriadok postavený, ako aj z ustanovenia § 34 CSP v spojení s ustanovením § 31 ods. 2 CSP. V ustanovení § 31 ods. 2 CSP je výslovne upravená funkčná príslušnosť najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu proti rozhodnutiam krajských súdov vydaným v sporoch o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach. Z uvedeného vyplýva záver, že aj v ďalších veciach, v ktorých koná a rozhoduje krajský súd ako súd prvej inštancie podľa predpisov účinných do 30. júna 2016, rozhoduje o odvolaniach najvyšší súd (rovnako viď aj uznesenie najvyššieho súdu z 11. júla 2017, sp. zn. 3Obo/18/2017).

K výroku o odmietnutí odvolania vo vzťahu k výrokom I., II. a IV. napadnutého rozsudku

39. Subjektívna stránka prípustnosti odvolania sa viaže na osobu konkrétneho odvolateľa a zohľadňuje osobný aspekt toho, kto podáva odvolanie - či je u neho daný dôvod, ktorý ho oprávňuje podať odvolanie (hoci aj proti rozhodnutiu objektívne napadnuteľnému týmto opravným prostriedkom); takým dôvodom je skutočnosť, že rozhodnutím súdu prvého stupňa bol odvolateľ po procesnej stránke negatívne dotknutý a bola mu spôsobená ujma dopadajúca na jeho pomery. Záver o tom, že podané odvolanie je prípustné, predpokladá zaujatie záveru o jeho prípustnosti tak po stránke objektívnej, ako aj po stránke subjektívnej. Posúdenie subjektívnej prípustnosti odvolania ale vo všeobecnosti predchádza posúdeniu objektívnej prípustnosti odvolania. (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 12. novembra 2012, sp. zn. 3Cdo/240/2012).

40. Vo výroku I. a II. napadnutého rozhodnutia súd prvej inštancie zastavil konanie voči žalovanému 2/ a rozhodol o jeho náhrade trov konania, nijako sa tým nedotkol práv a oprávnených záujmov žalovaného 1/, pričom tento vo svojom odvolaní ani nepredložil žiadnu argumentáciu, ktorá by mohla viesť súd k záveru, že je na podanie takéhoto odvolania oprávnený. Vo výroku IV. bolo konanie zastavené na základe späťvzatia, kedy znova odvolateľ nepredkladá argumentáciu, z akého dôvodu napáda výrok, ktorý značí jeho procesný úspech. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd konštatuje, že v rozhodovanej veci v uvedených výrokoch bolo odvolanie podané neoprávnenou osobou, preto najvyšší súd odvolanie žalovaného 2/ v tejto časti odmietol podľa ustanovenia § 386 písm. b/ CSP.

Potvrdzujúci výrok

41. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie vecnej správnosti napadnutých výrokov III., V., VI. a VII. rozsudku súdu prvej inštancie, ktorými vo výroku III. zaviazal žalovaného 1/ zaplatiť žalobcovi 108.339,46 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 10,75 % ročne zo sumy 108.339,46 Eur od 1.12.1995 až do zaplatenia, vo výroku V. priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v konaní o žalobe voči žalovanému 1/ vo výške 35,68 %, výrokom VI. vzájomný návrh žalovaného 1/ zo dňa 22.9.2003 zamietol a výrokom VII. priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania o vzájomnom návrhu žalovaného 1/ voči žalovanému 1/ vo výške 100 %.

42. Vo výroku VI. vzájomný návrh žalovaného 1/ zo dňa 22.9.2003 zamietol z dôvodu, že súd prvej inštancie považoval námietku žalobcu týkajúcu sa premlčania nároku na náhradu škody, uplatneného v rámci vzájomného návrhu žalovaného 1/ zo dňa 22.9.2003, za dôvodnú s poukazom na znenie ust. § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, a preto vzájomný návrh žalovaného zo dňa 22.09.2003 v celom rozsahu zamietol.

43. Z obsahu odvolania jednoznačne vyplýva, že síce odvolateľ výslovne napáda rozsudok súdu prvej inštancie vo všetkých jeho výrokoch, avšak jeho odvolacie námietky sa vzťahujú výlučne k výrokovej vete VI., ktorou bol zamietnutý vzájomný návrh. Odvolací súd však, vychádzajúc z obsahu odvolania, pristúpil po odmietnutí odvolania v časti, ako je uvedené vyššie, k potvrdeniu rozhodnutia súdu prvej inštancie aj v ostatných výrokoch, a to vzhľadom na vyhodnotenie odvolacích námietok ako vzťahujúcich sa k rozsudku ako celku, pričom tieto vyhodnotil ako neopodstatnené.

44. V odvolaní odvolateľ uvádza, že vzájomný návrh bol súdom vylúčený na osobitné konanie právoplatným uznesením z 22.9.2003. Tu odvolací súd uvádza, že odvolateľ si zamieňa dátum podania návrhu na rozhodnutie o vzájomnom návrhu s momentom prijatia uznesenia, ktoré prijal súd prvej inštancie na pojednávaní dňa 6.7.2011. Z procesnoprávneho hľadiska však toto uznesenie ani nenadobudlo právoplatnosť, keďže bolo prijaté na pojednávaní bez prítomnosti všetkých účastníkov konania. Podľa ust. § 168 ods. 1 a 2 OSP, účinného v čase prijatia uznesenia, vyhlasuje uznesenie predseda senátu alebo samosudca prítomným účastníkom. Uznesenie súd doručí účastníkom, ak je proti nemu odvolanie alebo ak to je pre vedenie konania potrebné alebo ak ide o uznesenie, ktorým sa účastníkom ukladá nejaká povinnosť. Teda súd by ho musel pre to, aby naozaj nastali jeho účinky, vyhotoviť v písomnej forme a doručiť účastníkom, čo sa nestalo. Podľa ust. § 170 ods. 2 OSP uznesením, ktorým sa upravuje vedenie konania, nie je však súd viazaný.

45. Tu odvolací súd ako na kľúčové pri úvahe o povahe a účinkoch takéhoto uznesenia, a jeho vplyve na možné odňatie možnosti konať pred súdom žalovanému, pripomína, že už z konštantnej judikatúry (R 71/2000) vyplýva, že uznesením o vylúčení vzájomného návrhu na samostatné konanie sa upravuje vedenie konania. Proti takémuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné a jeho vyhlásením súd nie je viazaný a je len na ďalšej úvahe konajúceho súdu, ako bude v konaní pokračovať.

46. Aj z rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 122/2005 je zjavné, že spojenie vecí a vylúčenie vecí na samostatné konanie je rozhodnutím procesného charakteru, ku ktorému súd pristupuje z dôvodov racionality a hospodárnosti konania, a nemôže mať taký vplyv na postavenie účastníka v súdnom konaní, ktoré by viedlo k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu.

47. Tu odvolateľ úplne opomína základný princíp kontradiktórneho procesu a jeho povinnosť každé tvrdenie osvedčiť z vlastnej aktivity, nečakajúc na výzvu súdu. Pokiaľ vzniesol takýto nárok, bolo jeho povinnosťou dostatočne ho oprieť o dôkazy a reagovať aj na vyjadrenia druhej strany, ktoré nepochybne boli vznesené už v reakcii na podanie žalovaného z 22.3.2003, kedy žalobca vzniesol námietku premlčania. Počas obdobia od roku 2003 až do rozhodnutia súdu prvej inštancie napadnutým rozsudkom zostal žalovaný vo vzťahu k ním tvrdným nárokom vo vzájomnom návrhu nečinný.

48. To, že o vzájomnom nároku nebolo pojednávané, je len domnienkou žalovaného. Pokiaľ súd neoznámil stranám vylúčenie vecí účinnou formou, t. j. oznámením nového konania a vyhotovením písomného uznesenia o vylúčení vecí na samostatné konania, mohol a mal žalovaný reagovať v rámci konania prebiehajúceho. Súd mu v tom nebránil a žalobca aktívne ku každej námietke žalovaného pristupoval. Na pojednávaní, ktoré bolo ukončené rozsudkom vo veci samej, konajúci senát postupoval precízne v intenciách ust 182 CSP, strany vyzval, nech sa vyjadria, aby zhrnuli svoje návrhy a vyjadrili sa k dokazovaniu a k právnej stránke vecí, čo aj učinili. Žalovaný, súc si vedomý, že sa o vzájomnom návrhu nekoná v inom konaní, mal byť aktívny aj v tejto časti svojich návrhov. Namiesto toho vznáša námietky súvisiace so vzájomným návrhom až v odvolacom konaní.

49. Z ust. § 98 OSP, účinného v čase podania vzájomného návrhu, vyplýva, že vzájomným návrhom je i prejav odporcu, ktorým proti navrhovateľovi uplatňuje svoju pohľadávku na započítanie, ale len pokiaľ navrhuje, aby bolo prisúdené viac, než čo uplatnil navrhovateľ. Inak súd posudzuje taký prejav len ako obranu proti návrhu. Ak započítacia pohľadávka prevyšuje plnenie uplatnené navrhovateľom, o vzájomnom návrhu sa rozhoduje vo výroku rozhodnutia.

50. Odvolací súd však zdôrazňuje, že spôsob, akým postupoval žalovaný v konaní, vôbec nemožno považovať za postup smerujúci k započítaniu. Nejde o započítací prejav, ktorým by uznával pohľadávku žalobcu, ide výslovne o uplatnenie si osobitného nároku bez toho, aby jeho uplatneniu predchádzal započítací prejav alebo aby podanie z 22.9.2003 malo charakter započítania.

51. Z vyjadrenia a vzájomného návrhu z 22.9.2003 vyplýva, že žalovaný rozporuje nárok uplatnený v konaní čo do jeho podstaty a výšky, pričom ním vznesený nárok označený ako vzájomný návrh je nárokom na náhradu škody, ktorá mala žalovanému vzniknúť tým, že žalobca pristúpil k predaju kombajnu za neprimerane nízku cenu, žiadajúc tak zamietnutie žalobného návrhu vcelku a priznanie sumy 6.710.000,- Sk žalovanému, t. j. bez započítania akejkoľvek sumy voči nároku uplatnenému v konaní.

52. Nemožno potom prisvedčiť ani konštrukcii žalovaného vznesenej v odvolaní, t. j. požiadavke použiť ust. § 358 ObZ, keď takúto námietku vznáša až v konaní odvolacom, teda jej prejednaní bráni zákaz vznášania novôt v odvolacom konaní. Navyše, aj pre prípad, že by to možné bolo, takýto postup by neprichádzal do úvahy, keď nárok na náhradu škody vznáša žalovaný viac ako 7 rokov od jej tvrdeného vzniku (predaj kombajnu v roku 1995). Tu nijako neobstojí ani jeho úvaha o aplikácii Obchodného zákonníka na daný vzťah. Pokiaľ sa majú pohľadávky stretnúť, musia byť splatné. Nárok na náhradu škody sa stáva splatným momentom uplatnenia si takéhoto nároku u škodcu, čo sa v relevantnom čase nestalo, teda uvedená úvaha je vo veci prejednávanej viac ako hypotetická.

53. Započítanie je jednostranným právnym úkonom a predstavuje prejav vôle veriteľa započítať pohľadávku, ktorú má voči svojmu dlžníkovi voči pohľadávke tejto osoby, ktorú má ona ako veriteľ voči nemu (compensatio necessaria). Z prejavu vôle veriteľa musí predovšetkým vyplývať, ktorú určitú pohľadávku alebo viac pohľadávok a v akej výške chce započítať voči inej alebo viacerým iným pohľadávkam, ktoré má dlžník v právnej pozícii veriteľa voči nemu. K zániku pohľadávky dochádza vtedy, keď sa pohľadávky stretnú. Pohľadávky sa stretnú vtedy, keď sú splatné.

54. Podľa právnej úpravy obsiahnutej v Obchodnom zákonníku v ust. § 358 sú spôsobilé na započítanie aj premlčané pohľadávky za predpokladu, že v dobe keď sa stretli, teda v dobe ich splatnosti, nebola ani jedna z nich premlčaná. Samotné započítanie vzhľadom na jeho spätné účinky môže byť vykonané aj v dobe, keď pohľadávky sú už premlčané (rovnako napr. rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 20. 6. 2000, sp. zn. 32Cdo/50/2000: Kompenzačný prejav je možné urobiť až potom, čo sa obidve pohľadávky stretli, t. j. v okamžiku, keď sa stala splatnou pohľadávka s neskoršou splatnosťou. Pohľadávka na náhradu škody sa stáva splatnou až na výzvu veriteľa na splnenie dlhu.).

55. Odvolateľ výslovne uvádza, že „ak by bol právny vzťah správne posúdený ako obchodnoprávny, tak by bol býval vzájomný návrh započítateľný voči hlavnému nároku čím by ho ponížil“ opomínajúc, že nárok na náhradu škody nespravil splatným včas, zároveň tak predkladajúc hypotetickú situáciu, keď počas celého konania nevykonal žiaden úkon, ktorý by bolo možné považovať za úkon započítací či za uznanie nároku žalobcu tak, aby tento bol započítateľný voči tvrdenému nároku žalovaného.

56. Odvolací súd tu zdôrazňuje fakt, že započítacia námietka žalovaného 1/ predstavuje nové tvrdenie prvýkrát uplatnené až v odvolacom konaní. Ustanovenie § 366 CSP v odvolacom konaní limituje možnosť uvádzania nových prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany, t. j. takých, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie. Tieto tzv. novoty možno v rámci odvolania použiť len vtedy, ak a/ sa týkajú procesných podmienok, b/ sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c/ má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo d/ ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. Právo novôt v odvolacom konaní je v systéme neúplnej apelácie koncipované ako reštriktívne vnímaná výnimka z pravidla, že v odvolacom konaní spravidla nie sú prípustné tie prostriedky procesného útoku alebo procesnej obrany, ktoré neboli stranou uplatnené pred súdom prvej inštancie.

57. Prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky.

58. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany sú strany povinné uplatniť včas. Tieto prostriedky nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí. Odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní. Podľa § 384 ods. 3 CSP odvolací súd môže doplniť dokazovanie za podmienok uvedených v § 366 CSP.

59. Vzhľadom k tomu, že žalovaný 1/ v podanom odvolaní zároveň netvrdil splnenie niektorej z podmienok pre použitie nových prostriedkov procesného útoku/obransy až v odvolacom konaní v zmysle ust. § 366 CSP, toto jeho tvrdenie sa nemohlo stať predmetom odvolacieho prieskumu a odvolací súd naň neprihliadol, a to v kontexte vzneseného započítania vzájomného návrhu s predmetom konania. Vzhľadom na vznesené tvrdenia súvisiace s premlčaním a riešením prijatým súdom prvej inštancie, v tejto časti odvolací súd predsa len pre potreby utvrdenia danej úvahy prvoinštančného súdu, svoje úvahy sformuloval.

60. V závere odvolania uvádza žalovaný, že súd si pripojil po skončení dokazovania konanie o vylúčenom vzájomnom návrhu späť, čo však odporuje skutočnej procesnej situácii, keď súd prvej inštancie ani nikdy účinne nárok na samostatné konanie nevylúčil a stále bol predmetom prebiehajúceho konania.

61. Z odvolania nevyplývajú žiadne ďalšie odvolacie námietky, ku ktorým by sa mal odvolací súd vyjadriť.

62. Z ust. § 364 v spojení s ust. § 365 ods. 3 CSP vyplýva, že odvolateľ uplynutím lehoty na podanie odvolania stráca možnosť rozširovať rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda. Taktiež odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Odvolací súd tak prejednal podané odvolanie v uvedenom rozsahu a na reakciu v zmysle dupliky a v nej vznesené tvrdenia už prihliadať nemohol.

63. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd postupom podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil vo výrokoch III., V., VI. a VII. ako vecne správny.

64. Úspešnou stranou v spore bol žalobca, ktorému proti žalovanému 1/ vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP). O výške trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

65. Rozhodnutie bolo prijaté členmi odvolacieho senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0 (ust. § 393 ods. 2, posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je dovolanie prípustné (§ 420 CSP), ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie možno podať v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Oprávneným subjektom na podanie dovolania je strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 v spojení s § 424 CSP).

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 SCP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí, ak je: a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia veci (§ 432 CSP).